

Marian Bolesław Wojcieszek

1901-1974

Absolwent Wydziału Mechanicznego z 1924 r., komandor, kawaler Orderu Virtuti Militari, szef Sztabu Głównego MW, prześladowany w latach 50. XX w. i skazany na karę śmierci.

Urodził się 1 września 1901 r. w Przytocznie (rodzice Jan i Zofia z Naszarkowskich). W 1924 r. ukończył Wydział Mechaniczny Szkoły Morskiej w Tczewie i w latach 1924-1925 odbywał staż na pasażerskich statkach duńskich, wożących emigrantów z państw bałtyckich do USA.

Po obowiązkowym przeszkoleniu wojskowym w Oficerskiej Szkole Marynarki Wojennej w Toruniu został 15 sierpnia 1928 r. promowany do stopnia podporucznika – pozostał w MW. Najpierw służył w Kadrcze MW w Świeciu jako dowódca plutonu, od lutego 1929 r. do stycznia 1930 r. – we Flotylli Pińskiej jako dowódca monitora „Warszawa”. Potem był zastępcą dowódcy ORP „Krakowiak”, następnie oficerem flagowym dywizjonu minowców. Po skończeniu kursu artylerii przeciwlotniczej w warszawskim 1. Pułku Artylerii Przeciwlotniczej od sierpnia 1931 r. był dowódcą 2. baterii i adiutantem dowódcy dywizjonu. W 1932 r. został słuchaczem I Kursu Oficerskiego Artylerii Morskiej w Gdyni, Warszawie i Tulonie, potem oficerem wachtowym na ORP „Wilia”, kierownikiem kursu artylerzystów i instruktorem na ORP „Mazur”, kierownikiem Referatu Broni w Szefostwie Artylerii i Służby Uzbrojenia Kierownictwa Marynarki Wojennej. Awansowany do stopnia kapitana, był od czerwca 1934 r. do marca 1936 r. I oficerem artylerii na ORP „Burza”. W maju 1937 r. został szefem Służby Uzbrojenia w Komendzie Portu Wojennego Gdynia, do maja 1938 r. – dowódcą ORP „Mazur” i kierownikiem wyszkolenia artyleryjskiego w Centrum Wyszkolenia Specjalistów Floty.

Po przeszkoleniu w 1. Pułku Artylerii Przeciwlotniczej w Warszawie od czerwca 1939 r. dowodził 2. Morskim Dywizjonem Artylerii Przeciwlotniczej na Helu. Po kapitulacji, od 2 października 1939 r. do 30 stycznia 1945 r., przebywał w niewoli niemieckiej w oflagach: Nienburg, Spittal i Woldenberg.

Do kraju wrócił 18 lipca 1945 r. – został powołany do służby w MW i zweryfikowa-

ny jako komandor podporucznik, w 1947 r. awansowany do stopnia komandora. Był dowódcą 3. Batalionu w Szkolnym Pułku MW, następnie zastępcą ds. zaopatrzenia dowódcy Głównego Portu MW, oficerem artylerii w Sztabie Głównym MW, przez rok dowódcą Szczecińskiego Obszaru Nadmorskiego w Świnoujściu.

W marcu 1949 r. został szefem Sztabu Głównego MW i był nim do 12 grudnia 1951 r. – do dnia, gdy został aresztowany we własnym gabinecie, jako ostatni z tzw. Grupy Siedmiu Komandorów (Robert Kasperski, Kazimierz Kraszewski, Stanisław Mieszkowski, Zbigniew Przybyszewski, Adam Rychel i Jerzy Staniewicz). Mimo że w trakcie rozprawy odwołał swe wymuszone w śledztwie zeznania, został skazany na karę śmierci i do grudnia 1952 r. przebywał w celi śmierci w więzieniu mokotowskim. W listopadzie 1952 r. prezydent Bolesław Bierut zastosował wobec niego prawo łaski, zmieniając karę śmierci na dożywotnie więzienie. Do listopada 1955 r. przebywał najpierw we Wronkach, następnie w więzieniu w Barczewie.

Więzienie opuścił w czerwcu 1956 r. – wyrok został bowiem uchylony, a postępowanie umorzone „z braku dowodów winy”.

Mimo że otrzymał ofertę powrotu do Marynarki Wojennej, podjął pracę w Polskim Rejestrze Statków, zatrudniony m.in. jako główny rzeczoznawca do spraw środków sygnałowych i ratunkowych. Był cenionym specjalistą i w PRS pozostał do emerytury.

Jest autorem relacji „Wojenna organizacja 2. Morskiego Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej”, napisanej w 1947 r. dla Wydziału Historycznego MW.

Otrzymał odznaczenia: Brązowy Medal za Długoletnią Służbę, Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Virtuti Militari V klasy, Medal za Odagę, Nysę, Bałtyk, Medal Zwycięstwa i Wolności, Odznaka Grunwaldu (dwukrotnie), Brązowy Medal Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny.

Zmarł 23 grudnia 1974 r. w klinice Akademii Medycznej w Gdańsku, został pochowany na Cmentarzu Witomińskim.

Ekshumowany 44 lata później, spoczął z honorami wojskowymi w Kwaterze Pamięci Cmentarza Marynarki Wojennej w Gdyni-Oksywiu 29 czerwca 2018 r. Było to wypełnieniem warunków testamentu adm. Józefa Unruga, w którym zastrzegł, że jego prochy mogą wrócić do kraju dopiero wówczas, gdy godnego pochówku doczekają jego podwładni – oficerowie Marynarki Wojennej skazani na podstawie fałszywych dowodów na śmierć i straceni w 1952 r.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; hasło *Wojcieszek Marian Bolesław*, oprac. Walter Pater, [w:] *Encyklopedia Gdyni*, Gdynia 2006; Małgorzata Sokołowska, Wiesława Kwiatkowska, *Gdyńskie cmentarze. O twórcach miasta, portu i floty*, Gdynia 2002.

Fot. Jacek Dworakowski